

FORSVARETS VETERANTJENESTE

ÅRSRAPPORT 2024

FORSVARETS VETERANTJENESTE

2024 inneholdt mange store begivenheter, og man kan kanskje si at stikkordene; Balkan-jubileum, Veterankonsert, 80-årsmarkering av D-dagen og lanseringen av regjeringens nye tiltaksplan på veteranområdet i stort oppsummerer veteranåret. Men det ville være en grov forenkling. I tillegg til, og parallelt med, disse større begivenhetene har det som vanlig vært en rekke andre aktiviteter og arrangementer som har preget året 2024.

En av de høyest prioriterte oppgavene i 2024 har selvsagt vært å iverksette og operasjonalisere «Regjeringens tiltaksplan for anerkjennelse og ivaretagelse av veteraner (2024-2028)» etter at denne ble lansert i Lommedalen 5. mars. Tiltaksplanen inneholder totalt 31 tiltak, og 9 av disse er vi i veterantjenesten ansvarlige for. Ett av de viktigste tiltakene for oss er tiltak 13 om utvidelse av kapasiteten på Forsvarets veteransteder (FVS) på Bæreia. Senteret er tilført tre nye stillinger på kjøkken og renhold, og dette vil gi en kapasitetsøkning på 5.000 ekstra gjestedøgn pr år. Det mest gledelige med dette tiltaket er at det primært vil komme yrkesaktive veteraner og veteranfamilier til gode i form av økt kapasitet i ferier og helger. Ellers så har aktiviteten på FVS vært høy og god også i 2024, og totalt var det 10.811 gjestedøgn på senteret.

Flaggskip-tiltaket i den nye tiltaksplanen er imidlertid Tiltak 1; Etableringen av en digital ressurs- og kompetansebase (veteranportalen.no). Dette er et tverrsektorielt tiltak som skal tilgjengeliggjøre informasjon og ressurser som allerede eksisterer, eller som skal utarbeides gjennom de andre tiltakene. Dette vil bli portalen inn for veteranene selv, for veteranfamiliene eller for de som jobber for og med våre veteraner.

2024 var også året hvor den nye medaljen «Forsvarets medalje for internasjonal tjeneste (FMIT)» ble etablert. Denne medaljen

er gitt tilbakevirkende kraft, og totalt sett er det ca 10.500 tjenestemenn og -kvinner som tilkommer den fra 1968 og frem til i dag. Tanken er å begynne med de som til en hver tid kommer hjem fra slik tjeneste, fortsette med de som fortsatt er stadig tjenestegjørende, og så det historiske etterslepet til slutt. Her er vi imidlertid helt avhengig av at forsvarsgrenene klarer å fremskaffe nødvendige oversikter over eget personell som har gjennomført slik tjeneste. Totalt sett ble det utdelt i overkant av 2.400 FMIT i 2024, så en kan trygt si at denne er i ferd med å bli godt etablert.

2024 var også det store Balkan-året, hvor den norske innsatsen i det tidligere Jugoslavia gjennom tre tiår ble markert på flere ulike måter. Hovedarrangementet var på Akershus festning i regi av oss i veterantjenesten den 26. april, der ca 2000 Balkan-veteraner deltok. I tillegg til dette arrangerte Kosovos ambassade i Norge en mottakelse for KFOR-veteraner i Oslo 8. juni, og KFOR-1 markerte seg selv på Rena 12. okt. Veterantjenesten støttet også begge disse arrangementene.

Andre begivenheter utover høsten 2024 var bl a Nordisk veterankonferanse i København 24. og 25. september, besøk fra den tyske veterantjenesten 22. oktober, og planlegging og forberedelse til Nasjonal veterankonferanse i Oslo 21. og 22 jan 2025.

Anerkjennelse, ivaretagelse og oppfølging av våre veteraner og deres nærmeste er et samfunnsansvar. Samarbeid med og støtte til øvrige sektorer i samfunnet er derfor en løpende oppgave vi i veterantjenesten jobber med. Selv om vi nok må innrømme at denne aktiviteten har blitt noe nedprioritert utover høsten i 2024, til fordel for arbeid med tiltaksplanen og NVK 2025.

Dialogen og samarbeidet med de frivillige veteranorganisasjonene har vært god også i 2024. Det ble gjennomført to veteranforum med disse 28. og 29. mai, og 3. og 4. desember på Bæreia. Ellers opplever vi at den daglige dialogen og samarbeidet vi har med veteranorganisasjonene er god, selv om vi ikke alltid er enig i alt.

Mer om disse sakene, og mye annet, finner dere i denne årsrapporten.

God lesing!

Morten Henriksen
Oberst
Forsvarets veteraninspektør

FORSVARETS VETERANTJENESTE

FRIGJØRINGS OG VETERANDAGEN 8. MAI 2024

Markering 8. mai – Frigjørings- og veterandagen.

Mer enn 800 veteraner ble invitert til jubileums-markeringen på Akershus festning 8. mai.

278 av disse deltok på det offisielle programmet for Frigjørings- og veterandagen, samt Forsvarssjefens festmiddag. Veteraninspektøren og veteran tjenesten har siden 2017 gjennomført årlige jubileums-markeringer for norsk deltakelse i internasjonale operasjoner. I 2024 var veteranene fra følgende internasjonale operasjoner invitert: UNAVEM I, UNAVEM II, OSCE GEORGIA, UNOSOM I, UNOSOM II, UNAVEM III, UNPREDEP, UNPF.

1 Kransenedleggelse på Nasjonalmonumentet ved HKH Kronprinsen. Foto: Torbjørn Kjosvold.

2 Medaljemottakerne står oppstilt for å motta sine medaljer. Foto: Torbjørn Kjosvold.

FORSVARETS VETERANTJENESTE

BALKANJUBILEET 2024

1

2

3

I 2024 var det 32 år siden de første norske soldatene rykket inn på Balkan

Det ble invitert over 12 000 veteraner til dette jubileet som fant sted på Akershus festning fredag 26. april.

Nærmere 2000 veteraner deltok på hele eller deler av arrangementet. Dagen ble gjennomført i synergi med Norsk militær tattoo (NMT) som gikk av stabelen i samme periode.

Etter registrering ble det gjennomført en stor oppstilling på festningsplassen hvor Forsvarssjefen holdt en appell for veteranene. Videre beveget de fremmøtte seg ned til havnepromenaden hvor de fordelte seg mellom åtte korps fra forskjellige nasjoner tilknyttet NMT.

Veteranene gjennomførte så en parademarsj gjennom Oslos gater. Opp Karl Johans gate applauderte et stort antall publikum både veteraner og musikanter.

Etter en feltmessig middag tilbake på festningen, i et gedigent telt på Prinsessens plass, ble det holdt taler fra både Forsvarsminister, Forsvarssjef og pensjonert generalmajor Odin Johannessen, før standupkomiker Christer Torjussen fikk løsnet på lattermusklene.

På kvelden var det tattookonsert i Oslo Spektrum hvor 1500 veteraner deltok og fikk en flott anerkjennelse. Jubileet ble avsluttet med rockekonsert på Akershus Festning, og gjensynet mellom mange gamle venner var over for denne gang.

1 Etter oppstilling på festningsplassen beveget Balkan-veteranene seg for parademarsj gjennom Oslos gater. Foto: Torbjørn Kjosvold.

2 Under parademarsjen ble de eldre og gangbesværede veteranene kjørt i en kolonne av feltkjøretøyer. Foto: Torbjørn Kjosvold.

3 Stolte veteraner høstet applaus langs ruten. Det ble en fin opplevelse for de mer enn tusen marsjerende veteranene. Foto: Torbjørn Kjosvold.

FORSVARETS VETERANTJENESTE

80-ÅRSMARKERINGEN AV D-DAGEN I NORMANDIE 4-7 JUNI 2024

Mer enn ett år i forveien fikk FVT av Forsvarsdepartementet det ærefulle oppdraget med å lede planleggingen og gjennomføringen av Norges deltagelse under den internasjonale 80-årsmarkeringen av D-dagen.

Det som virket som et hav av tid viste seg akkurat tidsnok for å hale dette store oppdraget i land. Takket være et svært godt samarbeid med dyktige medarbeidere ved den norske ambassaden i Paris ble hotell, fly, buss, restauranter og mye annet ordnet.

Den offisielle delegasjonen besto av HKH Kronprinsen, statsministeren, forsvarsministeren, forsvarssjefen, den norske

ambassadøren i Paris, de tre forsvarsgrenssjefene, samt representanter fra dem alle. Både Kongeskipet, KV Jan Mayen og KNM Glimt var tilstede under markeringen.

80-årsmarkeringen ble den første runde markeringen uten norske veteraner med som tidsvitner. For å fylle tomrommet etter disse ble det valgt fire etterkommere av veteraner fra henholdsvis Hæren, Luftforsvaret, Sjøforsvaret og Handelsflåten – alle med deltagelse under Operation Overlord – kodenavnet på de alliertes landsetting i Normandie. Valget falt på følgende etterkommere:

Jan Eilif Güettler, sønn av løytnant Jan Güettler som falt i Normandie 16. juli 1944, hvis navn er inngravert på British Normandy Memorial.

Christian A. Münster Mastrup, nevø av sersjant Christian A. Münster som falt 6. juni 1944 da hans Lancaster ble skutt ned

over Normandie. Også Münsters navn er inngravert på British Normandy Memorial.

Ola Mosberg er sønn av kommandørkaptein Monrad Mosberg som ble senket med jageren Svenner i morgentimene 6. juni 1944. Mosberg overlevde senkningen og gikk bort i 2023, 105 år gammel. Monrad Mosberg ble post mortem utnevnt til Æresborger av Hermanville-sur-Mer med eget banner som henges opp i byen 6. juni hvert år.

Björg Elin Økland er datter av krigsseiler Nils Severin Økland som seilte som skytter i Handelsflåten og som bidro i forbindelse med landgangen i Normandie. Nils Severin Økland gikk bort i 2023, 108 år gammel.

FVT har fått produsert en billedbok fra markeringen med tittelen «Fire dager i juni», som et minne fra det som av deltagerne karakteriseres som en opplevelse for livet.

1 Hoveddelegasjonen under besøk ved The British Normandy Memorial. I front Forsvarssjefen og grensjefene sammen med fire etterkommere etter veteraner som deltok i forbindelse med landgangen i Normandie i 1944.

FORSVARETS VETERANTJENESTE

MARKERING AV FN-DAGEN 24. OKTOBER 2024

1

- 1 Stolte medaljemottakere etter seremonien i Fanehallen 24. oktober. Foto: Siri Jørgensen, FVT
- 2 Stabssersjant Bjørn Eidissen og Norges mest kjente veteran - maskoten Truls Gabrielsen. Begge ble hedret under FN-dagens arrangement ved Flysamlingen på Gardermoen. Til venstre major HK Nøkleby fra Forsvarets veterantjeneste. Foto: Siv Forså.
- 3 Major HK Nøkleby og orlogsmester Erik Småtty Nordahl står klare for medaljeseremoni og erkjentligheter til veteranene. Foto: Siv Forså.

Markering av FN-dagen 24. oktober er blitt en tradisjon i hele det norske samfunnet. Forsvarets veterantjeneste benytter dagen til anerkjennelse av de mange veteraner som ennå ikke har mottatt alle sine medaljer. For at Forsvarets veterantjeneste skal kunne hedre så mange som mulig i denne forbindelse ble aktiviteten fordelt over 2 dager.

Torsdag 24. oktober gjennomførte Forsvarets veterantjeneste medaljeseremoni i Fanehallen på Akershus festning. Årets 23 medaljemottakere ble dekorert for sin tjeneste i Tysklandsbrigaden, UNIFIL, Bosnia, Kosovo, Irak, Litauen og SNMG1. Alle forsvarsgrener var representert. I tillegg til seremonien på Akershus festning ble det gjennomført seremonier av Heimevernet flere steder i Norge denne dagen.

Fredag den 25. oktober var 279 veteraner fra 19 ulike FN-operasjoner invitert med sine familier til Forsvarshistorisk museum - Flysamlingen på Gardermoen. Totalt møtte det 55 veteraner inkludert deres familier.

Under sammenkomsten ble 5 veteraner tildelt medalje, eller tall for de som har flere kontingenter i én og samme operasjon.

Ved å gjennomføre egne medaljeseremonier tilknyttet FN-dagen, når Forsvaret ut til enda flere veteraner som ennå ikke har mottatt sine medaljer og anerkjennelse for innsats i en internasjonal operasjon eller en internasjonal innsats.

Flysamlingen på Gardermoen satte en meget verdig og flott ramme på arrangementet.

Maskoten Truls Gabrielsens tilstedeværelse etterlot seg både et nostalgisk og humoristisk inntrykk.

FORSVARETS VETERANTJENESTE

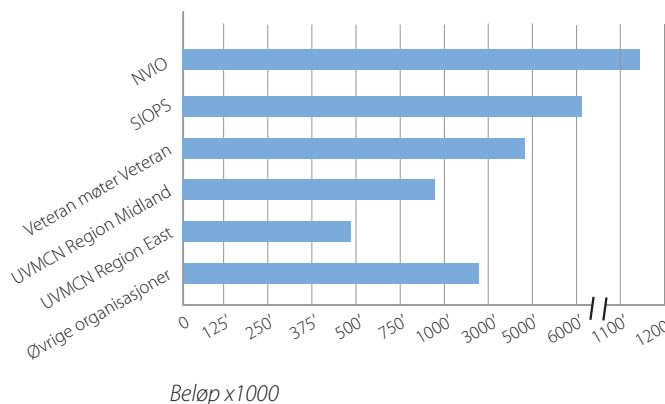
ANDRE AKTIVITETER

Tilskuddsordningen 2024

Forsvarets veteranjeneste forvalter Tilskuddsordningen for veteranorganisasjoner og veteranprosjekter på vegne av Forsvarsdepartementet. Tilskuddsordningen finansierer drift og aktiviteter i veteranorganisasjonene.

For 2024 kom det inn 25 søknader på Tilskuddsordningen for veteranorganisasjoner og veteranprosjekter. Av disse ble 23 søknader innvilget og to søknader avslått.

I tillegg ble det bevilget et øremerket tilskudd til Stiftelsen veteranhjelp som ble utbetalt fra disse tilskuddsmidlene.

Tabellen viser tildeling av midler fra Tilskuddsordningen i 2024 til veteranorganisasjoner, de fem største mottakerne er spesifisert.

PREP Samlivskurs

Både Forsvarets samlivsundersøkelse «Mellom familiens og Forsvarets krav» og rapporten «Helse, livskvalitet og hverdagsliv i norske veteranfamilier» fra NKVTS viser til PREP som et populært tiltak, med gode tilbakemeldinger. Samlivskurset gir blant annet verktøy til å bli bevisst faresignaler i parforholdet, samt forbedre kommunikasjonen, og på kurset er det blanding av forelesning og parsamtale. Alle veteraner med samboer eller ektefelle kan delta på Forsvarets PREP samlivskurs i ett år etter hjemkomst fra internasjonal tjeneste. I tillegg tilbys kurs på Forsvarets veteran-senter på Bæreia for veteraner også utover ett år etter hjemkomst. I 2024 ble det tredje PREP-kurset på Bæreia gjennomført, og det var god påmelding til kurset. Evalueringen viser at på spørsmålet «Alt-i-alt hvor fornøyd eller misfornøyd er du med kurset?» svarte 90,5% av deltakerne at de var «svært fornøyd», og de resterende 9,5% var «ganske fornøyd» med kurset.

«Nasjonal veterankonferanse 2025 – planprosess»

Forsvarets veteranjeneste arrangerer annethvert år Nasjonal veterankonferanse

på vegne av Forsvaret og Forsvarsdepartementet. Målet er å sette fokus på viktigheten av at vi som samfunn ivaretar våre veteraner og deres familier, og å bygge kompetanse i det sivile hjelpeapparatet og øvrige aktører som har en rolle i å ivareta disse. Planleggingen av konferansen startet våren 2024, og det har gått med betydelige ressurser gjennom hele året til arbeidet med å sette programmet, få aktuelle foredragsholdere på plass og ivareta alt det administrative for å kunne gjennomføre en god konferanse. Konferansen ble avholdt i Oslo 21.-22. januar 2025.

«Hjemmeheltene»

I mars 2024 ble barneboken «Hjemmeheltene» ferdigstilt, og kort tid etter ble boken formelt lansert. Dette er en bok som i hovedsak skal leveres ut til barn som har foreldre som skal reise ut i utenlandstjeneste. Siden boken på en god måte illustrer hvilke utfordringer en veteranfamilie kan stå i, sett gjennom øynene på barna, så tilgjengeliggjøres boken også for familievernkontorer, skoler, barnehager, biblioteker og andre aktører som måtte ha interesse av å bruke boken i opplæring eller som en samtalestarter med barn. Forsvarets

veterantjeneste kan kontaktes for å få bestilt opp eksemplarer av boken på veteraner@mil.no.

Barneboken «Hjemmeheltene» er meget godt tatt imot av barn og unge, så vel som av fagpersonell.

FORSVARETS VETERANTJENESTE

Bildet viser deltagerne på det årlige Etatsledermøtet. Forsvarssjefen var vert og møteleder. Foto: Forsvaret.

Etatsledermøte

Regjeringens handlingsplan «I tjeneste for Norge» (2011) beskriver at etatsjefene i Forsvaret, NAV, Statens pensjonskasse, Helsedirektoratet, Barne-, ungdoms og familiedirektoratet og Politidirektoratet skal møtes jevnlig for å drøfte problemstillinger knyttet til veteranoppfølging. FVT tilrettelegger for møtet, som ble holdt 17. september i Forsvarssjefens representasjonsbolig på Akershus festning.

Fagdager:

Forsvarets veteran tjeneste har sammen med ulike statsforvaltere arrangert fagdager om veteraner.

Fagdagene har som mål å øke kompetansen om veteraner for de kommunale og offentlige tjenestene.

I år har FVT bidratt til følgende:

Fagdag om veteraner i Bodø, i regi av statsforvalteren i Nordland

Fagdag om veteraner i Lillehammer, i regi av statsforvalteren i Innlandet

Fagdag om veteraner i Lillesand, i regi av statsforvalteren i Agder

Fagdag om veteraner i Stavanger, i regi av statsforvalteren i Rogaland

Fagdag om veteraner i Fosen-regionen, i regi av statsforvalteren i Trøndelag

I tillegg har FVT støttet en rekke digitale samlinger på oppdrag fra ulike aktører, herunder kommuner og veteran-organisasjoner.

Veteranforum I&I

To ganger årlig arrangerer FVT Veteranforum på FVS (Bæreia).

I 2024 ble forumene arrangert i tidsrommet 28-29. mai og 3-4. desember. Forumet er en møtearena for samarbeid og informasjonsutveksling mellom veteraninspektøren, de frivillige veteranorganisasjonene, arbeidstaker-organisasjonene og representanter fra Forsvarets avdelinger.

Dialog med Forsvarets avdelinger

FVT har jevnlig møter med Forsvarets avdelinger i form av fysiske møter mellom FVI og avdelingssjef, samt representanter på saksbehandlernivå. I 2024 var FVI på besøk hos sjef FLO og sjef HV. FVT støtter også Forsvarets avdelinger på deres arrangement der det blir invitert.

Dialog med veteranorganisasjoner

FVT samarbeider og holder jevnlig dialog med 28 frivillige veteranorganisasjoner, samt oppsøker noen av de arrangementene som mottar midler fra tilskuddsordningen. FVT ønsker å vise anerkjennelse for den frivillige innsatsen samtidig som vi påser at tildelte midler brukes i henhold til betingelsene for tildeling.

Forsvarets veteranreff

Forsvaret gjennomfører veteranreff på mer enn 50 lokale steder fordelt over hele landet.

Norges veteranforbund for internasjonale operasjoner (NVIO) og veteranforeningen Veteraner i Namdalen gjennomfører dette treffet i regi av Forsvaret. Hensikten er å skape en arena der veteraner fra internasjonale operasjoner og internasjonal innsats kan møtes og bygge nettverk. En viktig effekt er kameratstøtten, tilhørigheten og samholdet. Medlemskap i veteranorganisasjon er ikke påkrevd for å komme på treff. Det gjennomføres mer enn 500 veteranreff over hele Norge i løpet av et år. Grunnlaget for aktiviteten finnes i Regjeringens handlingsplan «I tjeneste for

FORSVARETS VETERANTJENESTE

Med nærmere 150 deltagere ble Nordisk veterankonferanse gjennomført i København 23.-24. september. Foto: Kristin Runar, Forsvarets veteranertjeneste.

Norge» (2011). Veteraninspektøren besøker regelmessig treffstedene. På denne måten gir det anerkjennelse til både arrangøren og deltakerne på det aktuelle veteranetreffet.

Nordisk forsvarssamarbeid i 2024

Forsvarets veteranertjeneste representerer Forsvaret i NORDEFCO Veteran Working Group, som fra 2012 er del av et nordisk forsvarssamarbeid med Danmark, Finland, Norge og Sverige, samt de tre baltiske landene som assosierte medlemmer.

I 2024 ble det avholdt to møter i VWG. Det første møtet ble holdt i København i mars 2024 med fokus på den kommende konferansen. Det andre møtet ble avholdt i forbindelse med den nordiske veterankonferansen, også dette i København i september 2024. Ut over fokus på konferansen har deltakerlandene oppdatert hverandre om forskning og veteranarbeidet generelt, samt sett på muligheter for samarbeid innenfor veteran Domenet. Man har dessuten etablert en fokusgruppe som skal se på best practice relatert til oppfølging og tiltak for veteranfamilier. De skal legge

frem sine resultater på den neste nordiske veterankonferansen som vil finne sted i Sverige i september 2026.

Forskning

I 2024 har veteranertjenesten samarbeidet om forskning med flere aktører både i og utenfor Forsvaret. Veteranertjenesten finansierer flere pågående prosjekter ved Institutt for Forsvarsstudier (IFS):

- Forskningsprosjektet *Ta vare på dine kvinner og menn. Ivaretagelse av INTOPS-soldater før, under og etter deployering* dekker tidsrommet fra 1947 til 2020 og ser på hvordan ivaretagelsen er gjennomført av Forsvaret og har utviklet seg i tidsrommet.
- Forskningsprosjektet *Norges deltakelse i UNEF, 1956–1967*. Hensikten med prosjektet er å skrive og utgi en forskningsbasert historie om Norges 11-årige deltakelse i UNEF. Operasjonens internasjonale og nasjonale kontekst vil også inkluderes i fremstillingen. Således vil operasjonen behandles som en del av en bred samfunnsmessig utvikling, men det er det norske militære bidraget, det

vil si de i uniform som reiste ut, som er i sentrum for forskningen.

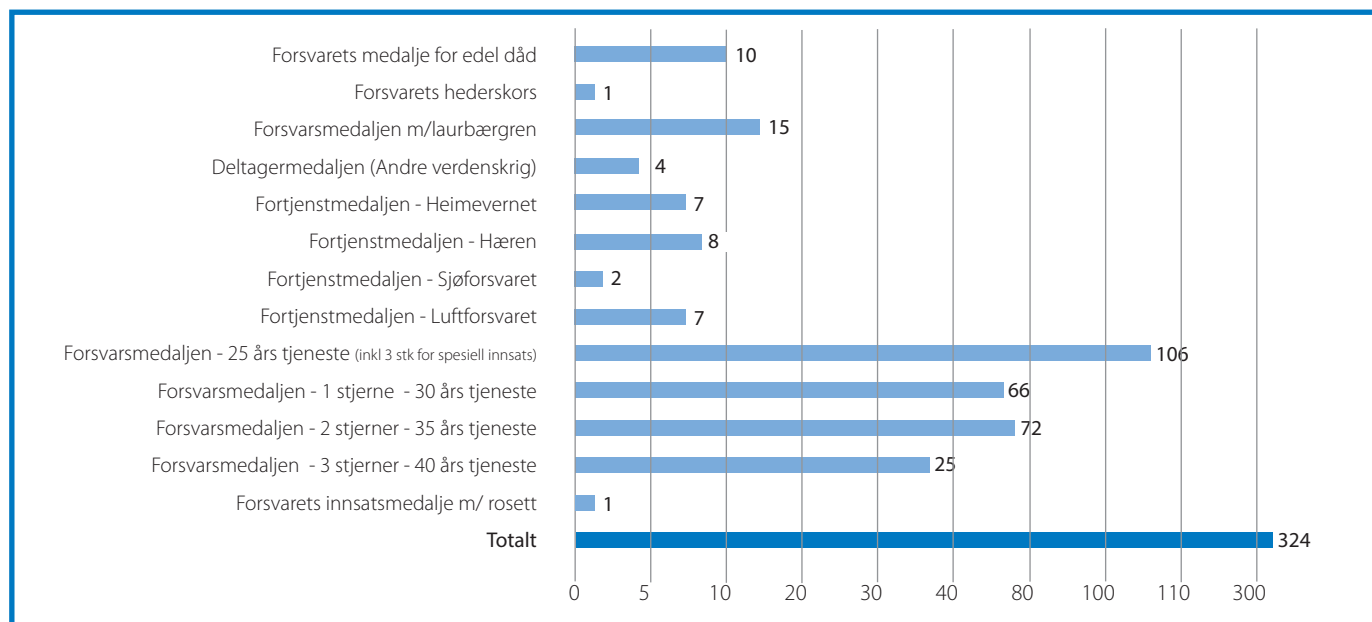
- Forskningsprosjektet *Kvinner i internasjonale operasjoner, 1947–2021*. Dette prosjektet har til hensikt å fortelle historien om norske kvinners deltakelse i internasjonale militære operasjoner etter andre verdenskrig. Samtidig skal prosjektet belyse den gjensidige påvirkningen mellom brede kulturelle samfunnsendringer og Forsvarets syn på og integrering av kvinner i ulike deler av sin internasjonale virksomhet. Målet er å analysere utviklingen i en bredere samfunnsmessig og kjønns historisk kontekst.

Ut over dette har FVT i 2024 bidratt med finansiell støtte til OK Andreas Nordstrands forskningsopphold ved University of Arizona, USA, som har resultert i en rekke vitenskapelige artikler som omhandler veteranrelaterte emner. Disse er publisert i relevante fagtidsskrifter.

FORSVARETS VETERANTJENESTE

FORSVARETS DEKORASJONSINSTITUTT

Tabellen viser antallet høyere dekorasjoner overrakt i løpet av 2024.

I tillegg til dekorasjoner vist i grafikken over, har Forsvaret i løpet av 2024 overrakt 3200 medaljer for tjeneste i internasjonale operasjoner (INTOPS) og internasjonal innsats (INTINS). Omkring halvparten av disse tildelingene er saksbehandlet av FVT.

FMIT-medaljen

Den store driveren i 2024 har vært innfasingen av Forsvarets medalje for internasjonal tjeneste (FMIT-medaljen). FMIT-medaljen favner dekorering av våre seilende NATO-styrker, eFP, Op Ellisiv, INTERFLEX, EUMAM med mer. Innfasingen har vært prioritert for de som redeployerte sist år, deretter har det vært gradvis tilbake i tid mot 2011. Det er avgjørende at INTINS føres i personellsystemet slik at tjenesten dokumenteres for fremtiden.

Forsvarssjefens forskjellige dekorasjonsråd

Forsvarets dekorasjonsinstitutt består av henholdsvis Forsvarssjefens stridsdekorasjonsråd (FSDR), Forsvarssjefens dekorasjonsråd (FDR), Forsvarssjefens dekorasjonsråd for Etterretningstjenesten (FDR-E), samt Hærens-, Sjøforsvarets-, Luftforsvarets- og Heimevernets dekorasjonsråd. FSDR og FDR behandler forslag om tildeling av henholdsvis stridsdekorasjoner, bragdmedaljer og fortjenstmedaljer. Forsvarets veteran-tjeneste/dekorasjonsseksjonen er sekretariat for de to nevnte rådene.

FSDR har gjennomført ett (1) rådsmøte i 2024. Den generelle trenden er at FSDR mottar et fallende antall innstillinger. Imidlertid var det et unntak i 2024 basert på uttrekningen fra Afghanistan i august 2021. Selv om Norge deltar i færre internasjonale operasjoner, kommer det likevel innstillinger til rådet. Forklaringen er at forslagene, som omhandler enkeltpersoner som har utmerket seg under konkrete hendelser i all hovedsak fra internasjonale operasjoner, som regel fremsendes når hendelsen har kommet litt på avstand.

FDR har de siste årene opplevd en betydelig økning i antall saker. FDR har gjennomført fem rådsmøter i 2024. Dette rådet behandler forslag om tildeling av fortjenst- og bragdmedaljer, samt søknader om bæring av utenlandske og nasjonale medaljer som er tildelt norsk militært personell. Norske soldater gjør en meget solid innsats i blant annet internasjonale operasjoner, og dette kommer til uttrykk gjennom at mange nordmenn har mottatt en dekorasjon fra andre nasjoner. Følgelig mottar vi stadig nye utenlandske dekorasjoner godkjent for bæring på norsk uniform, som av rådets sekretariat blir rangert etter nasjonale og internasjonale retningslinjer.

FORSVARETS VETERANTJENESTE

Fra venstre forsvarssjefens sjefssersjant Rune Wenneberg, forsvarssjef Eirik Kristoffersen og sjef dekorasjonsseksjonen i Forsvarets veteranertjeneste Harald-David Meum. Foto: Forsvaret.

Forsvarets medalje for såret i strid. Foto: Forsvaret.

Henvendelser

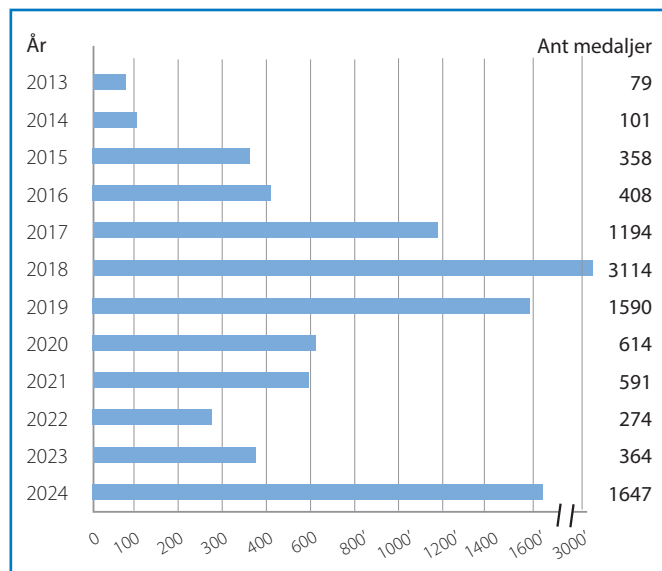
Dekorasjonsseksjonen hadde i 2024 totalt 658 registrerte henvendelser i Doculive om medaljer. Dette er en økning fra 2023, da veteranertjenesten hadde 505 registrerte henvendelser om medaljer. I tillegg kommer flere hundre henvendelser fra inn- og utland. Totalt har vi saksbehandlet og bistått med overrekkelse av 1647 medaljer i løpet av 2024. Dette er en firedobling fra 2023, hvor vi hadde 364 overrekkelser. De fleste av disse dekorasjonene er ettertildelinger for tidligere tjeneste i internasjonale operasjoner og internasjonal tjeneste. Medaljemottakerne har primært vært veteraner fra eFP, seilende NATO-styrker, INTERFLEX, Tysklandsbrigaden, Balkan, Afghanistan, Mali og Libanon. Veteranertjenesten har forestått all saksbehandling av medaljesøknadene, inkludert oppdatering av rulleblad og liknende. Selve overrekkelsen er det som oftest heimevernsdistriktene som gjennomfører, andre militære avdelinger bistår også. I utlandet er det forsvarsattachéer, ambassadører eller konsuler som overrekker.

Økt saksbehandlingstid

Grunnet stadig økende antall henvendelser innen dekorasjonsfeltet har saksbehandlingstiden økt i løpet av 2024. Det er forventet ytterligere økning i 2025.

Tabellen viser antallet medaljeoverrekkelser år pr år siden 2013.

Totalt er det delt ut 10334 medaljer.

FORSVARETS VETERANTJENESTE

«Hør a! De spiller Wenche Myhre her nede også!» Året er 1957 og en norsk FN-soldat fra den dansk-norske geværbataljonen DANOR jazzet med lokalbefolkningen. Forsvaret stilte i perioden 1956–1967 med mer enn 11.000 soldater i den fredsbevarende styrken United Nations Emergency Force (UNEF). Den norske FN-styrken vaktet deler av våpenhvilelinjen etter Suezkrisen i 1956, men hadde også vaktjeneste ved utposter på Sinai-halvøya. Foto: Jørgen Grinde, Universitetsbiblioteket i Bergen.

Forsvarets medalje for sårede i strid

Forsvarsjefen har i oktober 2024 gitt Forsvarets medalje for sårede i strid tilbakevirkende kraft fra 1.januar 2004, til 1.januar 1947.

En ny medalje på trappene

Forsvarets medalje for Jan Mayen er ferdig tegnet og statuttene er klar. Forsvaret har hatt merkantile utfordringer

med rammeavtale for medaljer. Med en gang Forsvaret har gjenopprettet en rammeavtale for medaljer vi FVT gå i bestilling av Forsvarets medalje for Jan Mayen. Ny rammeavtale for medalje forventes klar tidlig høsten 2025.

I samarbeid med CYFOR har vi god kontroll med hvem som har tjenestegjort på Jan Mayen. Vi vil trolig komme i gang med tildeling av denne medaljen i starten av 2026.

FORSVARETS VETERANTJENESTE

Militærhistorisk dokumentasjon

FVT har ansvaret for å fremskaffe relevant militærhistorisk dokumentasjon i erstatningssaker som behandles av Statens pensjonskasse (SPK), Statens sivilrettsforvaltning, Forsvarsdepartementet og FN. FVT hjelper også med å fremskaffe dokumentasjon når individuelle veteraner eller deres advokater ber om slik bistand. Dette arbeidet utføres av seniorrådgiver militærhistorisk dokumentasjon (MILHIST), som identifiserer, analyserer og sammenstiller arkivmateriale for å sikre relevant og presis dokumentasjon.

MILHIST-stillingen håndterte en markant økning i saksbehandling i 2024, med totalt 145 ekspederte tjenesteskriv – en økning på 32 % sammenlignet med året før. Samlet ble 77 saker om erstatning og kompensasjon behandlet i løpet av året, inkludert både komplekse saker og øvrige dokumentasjonsfaglige henvendelser. Spesielt krevende utredningssaker nådde 31 saker, hvorav brorparten stammet fra Statens pensjonskasse (SPK). De komplekse sakene involverer vanligvis minst fem dokumentasjonsfaglige spørsmål per sak og dekker ofte flere militæroperasjoner på tvers av ulike tiår. Den økende saksmengden og kompleksiteten understreker behovet for at Forsvaret i fremtiden samordner sitt arbeid for å sikre en best mulig arkivdokumentasjon.

Manglende arkivering av sentrale dokumenter fra Forsvarets internasjonale operasjoner etter 2003 har gjort det vanskelig å sikre tilstrekkelig rettighetsdokumentasjon i erstatnings- og kompensasjonssaker. For å bøte på dette igangsatte MILHIST mot slutten av 2024 et dokumentasjonsoppsporingsprosjekt med mål om en mer proaktiv tilnærming til håndtering av arkivalier fra denne perioden. Prosjektet har som formål å identifisere relevante dokumenter som i dag er spredt på ulike lokale datastrukturer i Forsvaret. Ved å få oversikt over denne dokumentasjonen vil Forsvaret kunne styrke sin evne til å håndtere rettighetssaker i fremtiden.

itjenestefornorge.no

Nettsiden er mye brukt som en kilde til informasjon både i og utenfor Forsvaret. Antall innsendte veteranhistorier har de siste årene vært lavere enn ønsket. Nettsiden har på tross av dette god effekt som en oversiktlig kilde om Forsvarets innsats i internasjonale operasjoner. Det er i fremtiden ønskelig å se nettsiden i forbindelse med øvrige kommunikasjons- og anerkjennelsesprosjekter i FVT.

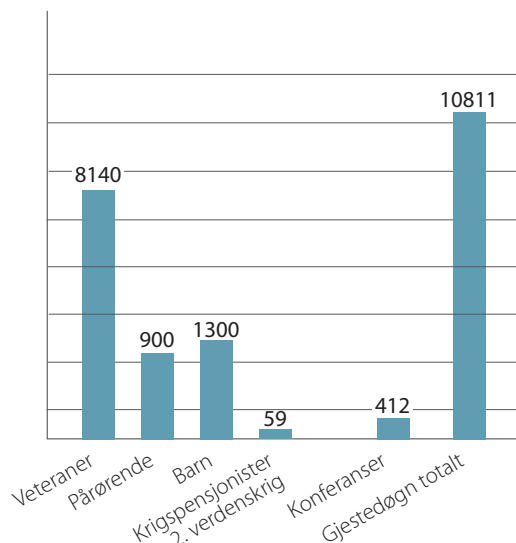
Forsvarets medalje for internasjonal innsats ble innfaset i 2024. Foto: Ola Bøe-Hansen, Forsvarets veteraner.

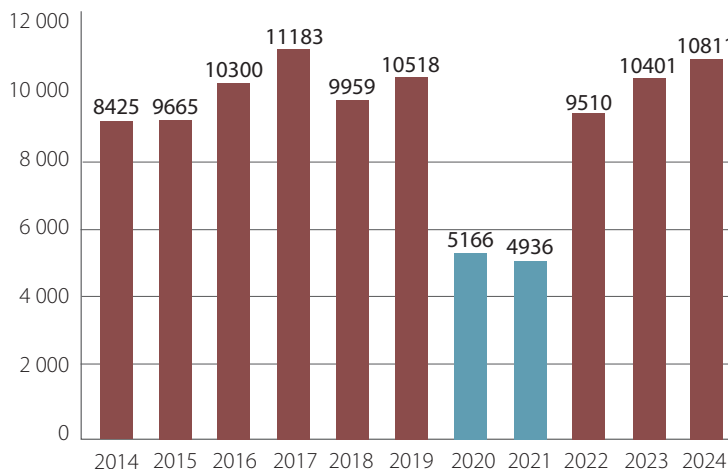
FORSVARETS VETERANTJENESTE

FORSVARETS VETERANSENTER PÅ BÆREIA

Gjestedøgnstatistikk 2024

Gjestedøgn historisk. 2020 og 2021 viser tall under pandemien.

Forsvarets veteransenter (FVS) på Bæreia skal drifte og videreutvikle tilbudene ved senteret, tilby aktiviteter og fungere som en møteplass for veteraner og deres familier og pårørende, før under og etter tjeneste. Dette innebærer blant annet å legge til rette for rekreasjonsopphold, gjensynstreff for styrkebidrag, ungdomscampen «Min tur ut», familieopphold etc.

FVS skal sammen med Operasjonsseksjonen bidra med å orientere om Forsvarets tilbud til veteraner, ved å være tilstede på styrkeprodusentenes familiedager, mellomlandinger, etterlandinger og avslutningssamlinger.

FVS skal bidra med rådgiving til veteraner og pårørende som har behov for støtte, enten av Forsvaret eller det sivile hjelpeapparatet. Dette innebærer blant annet dialog med kompetansemiljøet for veteransaker i NAV, stressmestringsteamene og Institutt for militærpsykiatri og stressmestring (IMPS) i Forsvarets sanitet, veteranorganisasjonene samt sivilt helsevesen.

FVS skal betjene «åpen dør-funksjonen» med e-post og telefon, slik at veteraner og pårørende har ett kontaktpunkt inn til Forsvaret.

FVS har i 2024 gjennomført tjenesten iht. oppdrag og plan.

Utvidelse av oppdraget

Regjeringens nye tiltaksplan for anerkjennelse og ivaretagelse av veteraner medførte at FVS i 2024 fikk utvidet sitt oppdrag da veteraner fra internasjonal tjeneste skal ha de samme tilbudene

på FVS som veteraner fra internasjonale operasjoner. Målsetningen er at FVS i 2025 skal øke kapasiteten på senteret med inntil 50 % som tilsvarer til sammen rundt 15 000 gjestedøgn. FVS brukte 2. halvår 2024 til ombygging av kjøkken samt ansettelse av ytterligere 3 årsverk slik at man er klar til denne økningen fra januar 2025.

Antallet gjestedøgn for 2024 havnet litt over målsetning om ca. 10000 gjestedøgn årlig. FVS imøtekommer behovet fra enkeltveteraner om rekreasjonsopphold. Imidlertid er pågangen fra familier om helgeopphold og opphold i sommer-, vinter- og høstferie stort og vi klarer ikke å tilfredsstille denne etterpørselen. Dette vil bedre seg i 2025 grunnet den økte bevilgningen og de ekstra årsverkene.

Som det fremgår av gjestedøgnstatistikk for krigspensjonister fra 2. verdenskrig så er det av naturlige årsaker svært få igjen av denne kategorien veteraner. Statistikken gir oss uansett en påminnelse om at ivaretagelse av dagens veteraner har et langt tidsperspektiv.

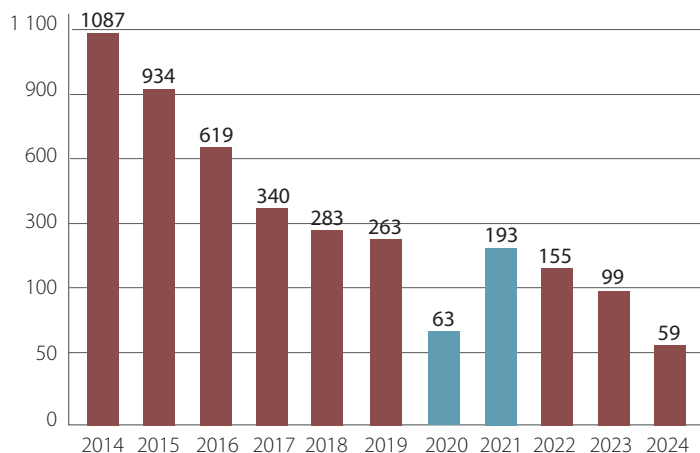
Aktiviteter med fokus på ivaretagelse

I tillegg til rekreasjonsopphold for enkeltveteraner har vi gjennomført en rekke forskjellige typer opphold og aktiviteter. Det er blant annet gjennomført vinteraktivitetsuke, «Våttkortkurs», fisketur, samt Prep-kurs for veteranpar.

FORSVARETS VETERANTJENESTE

Krigspensjonister fra 2. verdenskrig

Forsvarets veteransenter på Bæreia har lange tradisjoner for å ivareta veteraner og deres familier, og omtales gjerne som «juvelen i veterankronen». Foto: Forsvarets veteransenter.

Jul- og nyttårsopphold er også en viktig aktivitet hvor enslige veteraner er prioritert. I 2024 fikk alle enslige veteraner som søkte innvilget jul- eller nyttårsopphold ved senteret. Omlag 95 enkeltveteraner benyttet seg av tilbudet.

Aktiviteter med fokus på anerkjennelse

Sammen med kommunene i Glåmdalsregionen samarbeidet også i år FVS om markeringen av Frigjørings- og veterandagen 8. mai. Dette inkluderte kransenedleggelse, taler og felles lunsj for veteraner fra kommunene i regionen. I tillegg startet som vanlig «På hjul med veteraner» sin sykkeltur fra senteret til Akershus festning på morgenen 8. mai.

Veterankonserten på Kongsvinger festning ble arrangert for 11. gang med Heimevernets musikkorps og innleide solister. Dette har blitt et meget viktig arrangement som tiltrekker seg veteraner fra hele landet. Ca. 250 veteraner og 1000 sivile tilskuere overvar konserten.

Det er blitt gjennomført 31 gjensynstreff i 2024. Generelt så er etterspørselen etter gjensynstreff mye større enn det vi klarer å innfri. Likevel er det et tankekors at det er lavt oppmøte på treffene hvor omlag 1/3 av de inviterte faktisk møter opp.

Aktiviteter med fokus på veteranfamilien

Det ble gjennomført tre uker med vinterferieopphold og to uker høstferieopphold for veteranfamilier, men etterspørselen er

større enn tilbudet. Vi har derfor satt av en uke før og en uke etter avdelingens fellesferie til rene familieuker.

Ungdomscampen «Min tur ut» ble gjennomført for niende gang. Totalt 45 ungdommer var innvilget plass på campen. Nok en gang ble vi godt støttet av personell fra HRS og HVS på Rena som stilte med lagførere og fotograf under campen.

Øvrig aktivitet

I løpet av året har vi tilrettelagt for mindre konferanser for Forsvaret, aktiviteter for de frivillige veteranorganisasjonene og to veteranforum (juni og desember).

Senteret har hatt besøk fra flere organisasjoner utenfor Forsvaret som ønsker orientering om Forsvarets tilbud til veteraner.

Forsvarets seniorforbund, avdeling Kongsvinger, og Kongsvinger militære samfunn har også gjennomført sine møter på senteret.

FVS har samarbeidsavtale med FPVS SOA Operasjonsstøtte om å være pårørendesenter ifm. hendelser som kan oppstå i intops/intins. I denne forbindelse er det ved senteret gjennomført øvelser for pårørendekontakter.

FVS legger til rette for at forsvarsansatte med bopel i distriktet kan arbeide på fjernkontor på senteret, når det er ledig kapasitet. Omlag 8-10 personer benytter dette tilbudet regelmessig.

FORSVARETS VETERANTJENESTE

Forsvarets veterantsenter ligger idyllisk til ved Bæreiavannet utenfor Kongsvinger. Det forventes 15 000 gjestedøgn årlig ved senteret fra 2025.
Foto: Forsvarets veterantsenter.

Rådgiving og dialog med det sivile og militære hjelpeapparatet

Det gjennomføres inntakssamtale med alle enkeltveteraner som kommer til FVS på rekreasjon. I tillegg gjennomfører feltprest en rekke sjelesorgsamtaler. Vi har god dialog med sivilt helsevesen og FSAN ved behov.

Samarbeidet mellom FVS og kompetansemiljøet for veteran-saker hos NAV Elverum fungerer meget bra. NAV har gjentatte besøk ved FVS ifm. besøkende veteraner. Anledning til å møte saksbehandlerne ansikt til ansikt på Bæreia verdsettes høyt.

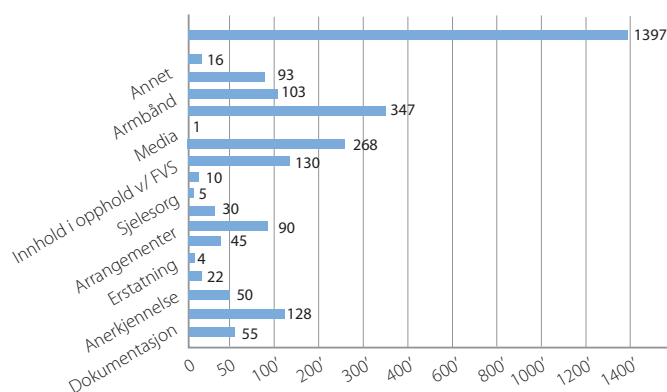
Åpen dør statistikk

Henvendelser til Forsvarets åpne dør holder seg på samme nivå som 2023. Hoveddelen av henvendelsene til åpen dør besvares umiddelbart av våre egne saksbehandlere.

Veterankort

Forespørsel om veterankort har økt noe og det er skrevet ut 1744 veterankort i 2024 mot 1224 veterankort i 2023. Økningen kommer blant annet av at også personell med internasjonal innsats nå kan søke om kort

Diagrammet viser antall henvendelser til Åpen dør ved FVS.

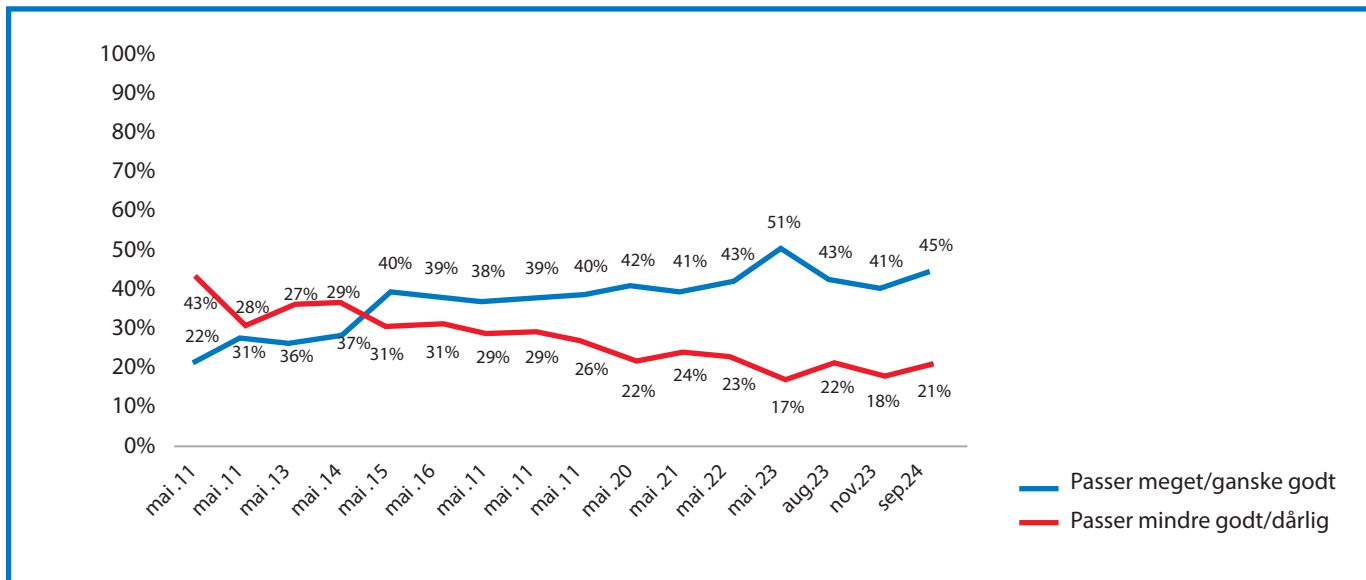

For 2024 kan man samlet konkludere med at oppdragene er løst, etterspørselen etter opphold på senteret er stor og FVS er klare til å gjennomføre den planlagte økningen av tilbudet i 2025.

FORSVARETS VETERANTJENESTE

KOMMUNIKASJONARBEIDET I FVT

Tabellen viser resultatet fra Kantars måling i november 2024 som viser at Forsvaret anerkjenner sine veteraner på en god måte.

Frigjørings- og veterandagen 2024

Frigjørings og veterandagen kommuniseres på mange måter. De fysiske markeringene, medieomtalen, sosiale medier og forskjellige former for annonsering. I siste publikumsmåling fra Kantar, svarte 83 prosent at de får informasjon om Forsvaret først og fremst gjennom de redaksjonelle mediene. Det bekrefter viktigheten av at Frigjørings og veterandagen synliggjøres godt i mediene. Frigjørings og veterandagen er nok den største, årlige begivenheten hvor Forsvaret har muligheten til å kommunisere sine verdier til store deler av befolkningen.

Samtidig er det verdt å merke seg at anerkjennelse av veteraner er det eneste området hvor vi ser en signifikant, positiv utvikling.

Siste måling av Kantar, som var i november 2024, viser at 45% av befolkningen mener forsvaret anerkjenner veteraner på en god måte. Kurven har vært jevnt stigende siden den første målingen ble gjort i 2011.

Frigjørings- og veterandagen 2024 ble markert på Akershus festning og over hele landet. Krigen i Ukraina, som i fjor og året før, preget markeringer, kronikker og medieomtale på dagen. Krigen på Gaza ble i mindre grad nevnt.

Under årets markering ser vi en økning i positiv omtale i redaksjonelle medier, men en nedgang i antall artikler publisert i perioden 1.-12. mai. Antall artikler på selve dagen er likevel

høyere enn for to år siden. Omtalen i forkant av markeringen er i stor grad informerende og vurdert som nøytral. Nyhetsinnslag fra markeringer vurderes i stor grad positivt.

Forsvaret var aktiv med innhold rundt frigjørings- og veterandagen på sosiale medier. En video publisert på Instagram ble det mest sette innlegget på Forsvarets sosiale medier i mai. Frigjørings- og veterandagen ble omtalt på tvers av Forsvarets kanaler på sosiale medier, og det ble delt innlegg på LinkedIn, Facebook, X og Instagram.

Forsvarets annonsering i Schibsted-aviser når bredt ut i befolkningen. Det ble publisert annonser i flere av Schibsteds aviser rundt om i landet. I annonsene kan man lese om hvorfor vi markerer 8. mai, om medaljemottakere og finne informasjon om hovedarrangementet på Akershus festning. *Kampanjen, sammen med gode innslag på nasjonale redaksjonelle medier, gjorde at man nådde ut til hele Norges befolkning.*

Markedskommunikasjon - innholds-markedsføring

Målet med kampanjen var å øke kunnskap og kjennskap om frigjøringsdagen og om våre veteraner. I den anledning ble det også fortalt historier fra soldater som har vært i oppdrag fra tre forskjellige internasjonale operasjoner. Det ble valgt historier fra 2. verdenskrig, Afghanistan og Irak.

Med utgangspunkt i Forsvarets eget innhold, skulle sterke

FORSVARETS VETERANTJENESTE

Faksmiler fra nyhetsmedier 8. mai 2024.

historier bearbejdes til å passe Schibsteds nyhetsmedier. Det er ingen tvil om at innholdet appellerte til leserne på VG, Aftenposten og Storby.

Annonseene i VG og E24 fikk flest visninger med **535764** og **59422**. De øvrige annonseene i diverse lokal- og regionaviser fikk til sammen **155294** visninger.

Balkanjubileet

Omtalen av Norsk Militær Tattoo og Balkan-markeringen knyttes i stor grad opp mot hverandre, da de ble arrangert samtidig på samme lokasjon. Arrangementene fikk lite spredning i nyhetsmediene, men oppmerksomheten fra NRK TV og NRK Radio, samt innslaget på TV2s God Morgen Norge gjorde at vi nådde ut til store deler av befolkningen. Omtalen er nærmest utelukkende positiv og/eller informerende.

Hedringen av Balkan-veteranene fikk bred oppmerksomhet på tvers av Forsvarets kanaler i sosiale medier. Reaksjonene i kommentarfeltet på sosiale medier vektet i stor grad positivt.

Hedringen av Balkan-veteraner ble omtalt i totalt 9 nyhetsinnslag i perioden 24. april – 1. mai. Disse er i stor grad positivt vinklet og/eller informerende.

Dagsrevyen 21 sendte et innslag fra paraden som gikk gjennom Oslo, og beskrev dette som opptakten til Norsk Militær Tattoo. Arrangementet ble også omtalt på NRK Radio.

Forsvarets forum publiserte et «mini-portrett» av flere veteraner som tjenestegjorde i Balkan. Veteraninspektør, oberst Morten Henriksen, fortalte i artikkelen at gjenforeningen av veteranene er et viktig moment, og at det er viktig for Forsvaret å ta vare på veteranene. Avisa Oslo opplyste om militær tilstedeværelse og Vårt Oslo publiserte flere bilder fra paraden.

Selv om omtalen fikk begrenset spredning, bidrar oppmerksomheten fra TV2 og NRK til at arrangementene potensielt når ut til store deler av befolkningen

Forsvarets egne kanaler

I forbindelse med hedringen av Balkan-veteranene har Forsvaret vært aktiv i egne kanaler.

Måneden før markeringen publiserte Forsvaret.no flere artikler relatert til Norges innsats i Balkan.

Podkasten Våre historier og sesongen Gateslaget i Caglavica, som ble publisert i forkant av Balkan-jubileet, har oppnådd **62509** nedlastninger fram mot sommeren 2024.

Forsvaret.no publiserte fire artikler om innsatsen i Balkan i løpet av april.

I Forsvarets kanaler på sosiale medier har det blitt delt flere innlegg. Alle Forsvarets grener delte Instagram- innlegget der vi sier «Takk for innsatsen!». Reaksjonene i kommentarfeltene vektet i stor grad positivt.

Veteraninspektøren var hyppig benyttet intervjuobjekt under Balkanjubileet i april. NRK var blant mediene som viste interesse for jubileet. Bildet er tatt i forbindelse med forsvarsministerens tale til veteranene. Foto: Ola Bøe-Hansen, FVT.

2025

Frigjørings og veterandagen 2025

I 2025 er det 80 år siden frigjøringen. Jubileet vil prege årets markering og kommunikasjonstiltakene rundt.

Nordmenn fikk gjennom fem års okkupasjon erfare hvordan det var å bli fratatt friheten og leve under et tyrannisk regime. Aldri mer 9 april har siden den gang vært en unison parole. Vi har stilt opp for fellesskapet gjennom vårt engasjement i både FN og NATO. Vi stiller opp for andre som får sin frihet og eksistens truet som befolkningen i Ukraina.

På Frigjørings- og veterandagen 2025 – 80 år etter frigjøringen – vil Forsvaret spesielt fremheve og anerkjenne våre veteraner fra 2. verdenskrig, våre veteraner som bidro i uttrekningen fra Afghanistan i 2021, og det personellet som fortsatt bidrar til luftevakueringen av skadde ukrainere.

Kommunikasjonen vil reflektere ovennevnte punkter i annonsering, egne kommunikasjonstiltak, PR-tiltak og artikler, samtidig ha fokus på våre veteraner og veteranfamiliene.

Podkast

Forsvarets veteranjeneste fikk i Regjeringens tiltaksplan for ivaretagelse og anerkjennelse av veteraner 2024, oppdrag å produsere podkast innenfor eksisterende konsepter som tar for seg veteranfaglige temaer som både veteraner, deres familier, herunder barn og deres venner, samt yrkesutøvere på veteranfeltet kan ha nytte av. Forsvarets veteranjeneste er godt i gang med tiltaket, og første episode vil slippes høsten 2025.

Forsvarets veteran tjeneste holder til i bygning 48 på Akershus festning.

Åpen dør

Telefon: 800 85 800

E-post: veteraner@mil.no

Postadresse:

Forsvarets veteran tjeneste

Postboks 1550 Sentrum

0015 Oslo

Besøksadresser:

Forsvarets veteran tjeneste

Akershus festning, bygning 48

Forsvarets veteransenter – Bæreia

Bæreiavegen 588, 2208 Kongsvinger